

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
БЕОГРАД

Пословни број: К-По₂ 22/2010.

**ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА
СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА ОД 17. маја 2012. године**

УТВРЂУЈЕ СЕ да су на главни претрес приступили:

- заменик тужиоца за ратне злочине Снежана Станојковић
- пуномоћник оштећених адвокат Марина Кљајић,
- сви оптужени,
- и браниоци адвокати: Милорад Константиновић бранилац оптуженог Деветака, Гордана Живановић, бранилац оптужених Деветака и Јована Димитријевића, Слободан Живковић бранилац оптужених Девчића, Стојановића и Бачића, а на данашњем претресу мењаће и адвоката Градимира Налића бранилац оптуженог Радојчића, Војислав Вукотић бранилац оптуженог Крњајића а на данашњем претресу мењаће и адвоката Јасмину Живић браниоца оптуженог Перића, Бранко Димић бранилац оптужених Јосиповића и Николајидиса, на данашњем главном претресу мењаће и адвоката Бранка Лукића браниоца оптужених Миодрага Димитријевића и Влајковића, Бранислава Фурјановић бранилац оптужених Косијера и Стевановића.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се главни претрес ОДРЖИ.

Претрес је јаван.

Главни претрес СЕ НАСТАВЉА у 14 часова и 38 минута.

РЕЧ СТРАНАКА

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

Оптужени Јован Димитријевић у завршној речи изјави:

Опт.ЈОВАН ДИМИТРИЈЕВИЋ:

Поштована председнице и чланови већа, на почетку своје завршне речи желим да кажем да у потпуности прихватам завршну реч свог браниоца адвоката Гордане Живановић. Лично веома ми је жао што је до овог ужасног догађаја уопште дошло, што је било толико жртава и породицама настрадалих изражавам своје искрено жаљење. Међутим, морам по хиљадити пут да подвучем да се за ово страшно кривично дело које ми се ставља на терет уопште не осећам кривим и сматрам да ни са једним својим поступком нисам за најмању ситницу на било који начин било којим чињењем или нечињењем допринео да се ова несрећа деси, зато вас молим да ми верујете јер од првог тренутка овог поступка говорим истину и само истину.

Моја једина истина у вези ове трагедије је следећа: у Ловас сам дошао 10. октобра 1991.године, и боравио до несрећног догађаја 18. октобра '91. када сам рањен и након тога смештен на болничко лечење. Током боравка у Ловасу ни на једном састанку, договору, војном или цивилном реферисању нисам био присутан. У доношењу ниједне одлуке нисам учествовао нити био присутан када се било каква одлука доносила а ову моју тврдњу нико од учесника овог поступка није оспорио, ни други окривљени ни сведоци. Ниједну наредбу у вези овог трагичног догађаја нисам добио ни од Перића, ни од Деветака ни од кога, нити сам било коме било какву наредбу ја издао а што нико од учесника у овом поступку није оспорио. Прикључио сам се колони цивила и војника потпуно сам. Друге добровољце тада нисам видео и ишао сам скупа са окривљеним Бачићем. Ни за какву акцију тог несрећног 18.10.'91. године, нисам знао. Чак нисам ни наслућивао да се ради о било каквој акцији, нисам никакву акцију планирао нити у њеном планирању учествовао а понајмање било какву акцију реализовао. Нисам никакву колону формирао, нити било кога у било каквој колони водио нити било какво наређење током њеног кретања издавао. А посебно нисам ниједног момента наредио било какву промену у кретању нити наредио какво скретање те колоне са пута у некакву детелину. Ни за какво минско поље на које се наводно ишло тога дана нисам знао нити имао било каква макар и посредна сазнања јер верујте да себе сигурно таквој опасности не бих изложио и једноставно не бих ишао тога дана са осталима. Никада ни у какве канцеларије било војне, било цивилне у Ловасу нисам улазио нити било какве топографске карте гледао нити бих умео да их прочитам и протумачим чак и да сам их видео, а нисам.

Мени тужилаштво ставља овде на терет не знам због чега и сумња мало у моју изјаву зато што сам ја како каже тужиоц, први увео овде ту групу фамозних прсканих војника за које се до тада није знало. Ја сам њих окарактерисао као војску ЈНА. Могу то и да објасним, на Ваше питање, Ви сте мене питали ко је командовао, ја сам рекао ЈНА. Разлог је био тај зато што нисам знао која је та група прсканих људи и коме припадају, сви су били једнообразно обучени, сви су били дотерани и то је за мене ЈНА. Међутим, касније кроз сведочење овде неких сведока после моје изјаве у разговору са господином Влајковићем, са Јосиповићем смо дошли до закључка да то нису у ствари ни њихови а ни наши војници што би се рекло. Они су мислили, они њих све сврставају у добровољце. Ја у целом том, у целом том догађању Сашу Стојановића уопште нисам видео, Косијера нисам видео, нисам ни знао да су ту сем Бачића, тог Мију Вукосављевића човека нисам ни познавао, тако да то је једини разлог због чега сам ја рекао да ти људи постоје и то је евидентно да постоје и у каснијим сведочењима што ових сведока војника, што ових цивила-оштећених смо дошли до закључка да су ту биле и разне униформе. Е сад, мене занима ту су изјавили мислим да се зове тај Игор Борић колко се ја сећам, изјавио овде у овом суду што исто потврђује да су они не знам ког датума задужили 11 како он каже униформи таквих као што сам ја навео и да су имали шлемове, већ сад не знам сад сам већ заборавио шта сам изјавио, тако да није то моја измишљотина, није моја лаж, то је истина. Само ме занима једно, зашто ти људи та јединица ја бих рекао да их је било десетак, нису били предмет тужилаштва односно јавног тужиоца да се види коме су ти људи припадали, какву су улогу имали а евидентно је да су имали неку улогу чим су били присутни у колони. Имам овде изјаве сведока резервиста који описују тог неког Јоцу по надимку који су давали овде изјаве, плав, висок, ћелав, па би ја сад вама рекао да ја никад нисам био плав, никад нисам био ћелав, нити сам се икада шишао као ћелав. То су изјавили људи који не знају како су изашли из школе, да ли их је неко постројио, где треба да иду, зашто треба да иду, где треба да се нађу, ко им командује, сви знају њихови командири нису командовали само су чули Јоца. Толико што се тога тиче. Овде ја претпостављам пошто их је веће научило да, односно не знам како да се изразим, упозорило или дало им је савет да не морају да говоре нешто што би њих увукло како да кажем у кривични поступак, они су сами знали да они нису били очевици, они су били директни учесници како да кажем у тој колони. Е сад на вама је да ви одлучите да ли то има утицаја на њихова сведочења или нема. Имам само једног сведока који ме је описао и који је изјавио да ме критичног момента није видео на детелини, који ме описао како треба. Сви остали су причали своју причу, значи једнолично. Сад ме занима сви смо ми сви ми овде седимо због тог догађаја несрећног који се догодио, па ме занима како се тужиоц руководио чиме сам ја то допринео да седим овде а остали учесници не, која је то селекција по ком кључу, по ком закону? Да ли смо ми добровољци по слову закона исти пред законом да кажем, као и резервисти као и сви учесници у том догађају? И чиме то тужиоц поткрепљује да смо ми знали шта ће се десити а да они нису знали? Ја одговорно тврдим да нисам знао ни посредно ни непосредно где се иде, а то су и цивили изјавили да се иде у неки виноград, мени кроз главу пролеће нека берба грожђа али нисам сигуран у то, сви су тако изјавили тако да и ја изјављујем да нисам имао никаква сазнања да ће се било шта ружно десити

а то поткрепљујем тиме да су се и пре те фамозне детелине или винограда, одвијали пољски радови, ишло се на радове, браће кукуруза, браће јабука, селекција страже и никад се ништа ружно није десило. Зашто би онда морало тог дана да се деси? Да сам знао да ће тако нешто бити могао сам да изиђем, могао сам да останем ван пута односно да не улазим у детелину. Ја сам ушао, и крај се зна. Ја сам први који је рањен у тој детелини и тај несретник што је погинуо, за остало не знам. Е сад, тужиоц тврди да то не значи да ја нисам знао да ће се то десити али да је то моја лоша процена безбедности, моја. Која? Па сад ја питам тужиоца ако могу нормално, од чега сам ја то требао да процењујем да мени прети нека опасност? Ја се нисам надао никаквој опасности, ја нисам знао да су ту мине, ја нисам знао да ће неко пуцати, да сам знао да ће неко пуцати ја би залегло. Да сам знао да ће пући мина, не бих ушао никад у ту детелину. Па то би било то. Хвала вам што сте ме саслушали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала. Оптужени Зоран Косијер. Изволите.

Оптужени Зоран Косијер у завршној речи изјави:

Добар дан. Моје поштовање судском већу и свима у судници у публици. Пре изношења моје завршне речи хтео бих да се захвалим сведоцима, мештанима села Ловаса који су овде сведочили и да им се на неки начин и извиним на моја провокативна нека питања на која су били изложени да одговарају, захваљујем се поред свега тога, ник од њих а саслушано их је јако пуно Зорана Косијера у предметном догађају оптужнице није споменуо ни у једном контексту ни као доброга ни као лошега, чак шта више, неки су сведоци говорили да мене не познају, да ме никада нису у селу видели, да сам залутао у село Ловас и овде у судницу вероватно и ето захваљујем се на таквоме сведочењу. Сад бих прешао на овај да.

Моја завршна реч. Уз сво поштовање према госпођи Фурјановић, не прихватам ни њену завршну реч ни одбрану током кривичног поступка из разлога којег сам изнео у свом захтеву за њено разрешење и именовање другог службеног браниоца кога сам ја предложио суду. То је било 2009.године. Из претходног разлога изнећу своју завршну реч. Против мене али и остале тројице овде окривљених против којих се води само политички процес никакав други, које је прикупила Српска народна обнова Мирка Јовића и који смо учествовали као војници јединице ТО Ловас са још око тридесетак других неких припадника добровољних, које није прикупила Српска народна обнова а који смо сви заједно били у другој врсти заједно са мештанима у минском пољу. У овој кривичној ствари спровођен је политички процес што доказује чињеница да смо сви ми 120 војника из састава формације деловали по наређењу окривљеног Влајковића у предметном догађају а тужилац је само нас четворицу оптужио предметом оптужнице и то само из разлога једног, и то само из разлога што смо ми били добровољци које је прикупила Српска народна обнова и ни из једног другог разлога, што доказује поред осталог да је његов тужбени основ на

који се позива оптужницом од 28.11.2007.године, у погледу наше кривице па да вас подсетим шта то он тврди у њој због чега смо нас четворица криви а зашто други нису криви. Цитирам „што су даље, окривљени Јован Димитријевић, окривљени Саша Стојановић, окривљени Драган Бачић, окривљени Зоран Косијер па даље каже међутим, сматрам да се њихова кривица заснива на чињеници да су у овом догађају они учествовали својом вољом на основу сопствене одлуке сваког од њих појединачно а не на основу ничијег наређења, при чему као што је већ наведено није нужно да су знали да својим поступцима крше правила међународног права“. Завршен цитат. Наравно да је он овом предметом претходно подржавао свесно смишљено неискреном тврђењу и измишљотинама а против нас покушао да изигра одредбу чл. 430 претходног Кривичног закона. Прво, да смо ми наведено у истрази признали да смо учествовали у преузимању затворених цивила и њиховом вођењу на претрес терена којим измишљотинама и неистинама је подржавао своју неосновану претходну тужбену тврдњу на којој је засновао предмет оптужнице. Друго, да нисмо признали да смо командовали формацијом и да ми нисмо наредили цивилима и нама само да уђемо у минско поље чиме је посебно тврдио да смо ми командовали да смо ми наредили цивилима да заједно са нама окривљенима уђу у минско поље. Суд је остављајући овакву оптужницу против нас политички окривљене на правну снагу је јасно ставио на знање да је пристрасан и необјективан и тако је спровео кривични поступак јер ако добро погледате то што је тужилац тврдио да измене од 28.12.2011.године, видећете да тужбени основ на који се позива против нас политички окривљених нема никаквог значаја у кривично-правном смислу кривичног дела које нам се ставља на терет и повреда Четврте женевске конвенције и њених протокола нити било какву узрочну везу са последицама у том догађају. И то што тврди нема никакав допринос извршењу кривичног дела па самим тим ни насталим последицама у виду 9 погинулих мештана и 17 рањених мештана и војника јединице ТО Ловас у том догађају. Тужилац је овом својом, овим својим измишљотинама у оптужници од 2007.године, покушао да изигра одредбе чл.430 Кривичног закона СРЈ како би нама четворици политички окривљених и двојици погинулих подвалио кривицу и одговорност од којих се односно изменом од 28.12.2011.године. Наравно да су обе ове тврдње којима је подржавао разлог основаности своје оптужбе против нас смешне, када се имају у виду неспорно утврђене чињенице. Прво, да је окривљени Влајковић по наређењу окривљенога Перића водио цивиле и нас војнике из јединице ТО Ловас као штит својим војницима из противдиверзантске чете војницима из пратње окривљеног потпуковника Димитријевића извршавајући наредбу претреса реона виноград и то, поред осталог доказује и здрава памет само онај који командује неком војном јединицом води све у тој формацији током извршења таквог задатка и нико други из састава те јединице, остали само извршавају његово наређење и иду куда он каже и како каже. Нема саучесништва у овим радњама између војника и команданта из разлога чл.430 Кривичног закона СРЈ ма колико се суд и тужилац заједно у сарадњи трудили да тим измишљотинама докажете па то тврди и сам тужилац из разлога: под 1. не подижући оптужницу против свих осталих војника формације којом је командовао окривљени Влајковић у предметном догађају и којим се заједно са нама политичким окривљенима и оном двојицом мртвих предметном догађају и деловима по наређењу окривљеног

Влајковића. Са овим измишљотинама на којима заснива одговорност нас политички окривљених у предмету оптужнице од 2007.године, новим измишљотинама у измени чињеничног стања од 28.12.2011.године. Будите сигурни у једно, да је оптужба против окривљеног Јосиповића неоснована, јер нема саучесништва између њега и окривљенога Влајковића јер у том предметном догађају искључиво формацијом командује окривени Влајковић, он је добио наређење од окривљенога Перића да са својом четом изврши претрес реона винограда а не окривљени Јосиповић па је стога његова одговорност за све што се десило у предметном догађају. То и сам тужилац тврди чињеницом да није подигао оптужницу против команданта Трећег вода противдиверзантске чете водника Мирослава Плавшића који је учествовао у предметном догађају као командир вода исто као и окривљени Јосиповић. С друге стране, вама би као суду требало да буде јасно да је окривљени Јосиповић формацијски заменик командира чете као командир Првог вода и то само у његовом одсуству значи, када нема Влајковића онда је Јосиповић командир чете. Не казујем ја ово вама зато што ми је Јосиповић нешто прирастао срцу због тога што је подстрекивао препоштене Ваљевце да овде лажно приликом сведоче, већ зато што је то методологија заснованости ове оптужнице против нас политички окривљених а ви као специјални суд то нисте способни да схватите због немања елементарног војнога знања. Знања војних у оваквим војним радњама догађајима и што је то у интересу правде. Ако мени не верујете све ово што вам претходно тврдим питајте судског вештака војне струке можда вам он то боље објасни. Неспорна је чињеница да је цивиле узео из затвора и повео окривљени Влајковић по наређењу окривљенога Перића као штит војницима из противдиверзантске чете, противдиверзантског одреда ТО Ваљево, од усташке ватре из реона винограда и заштите од минских поља а то што ми политички окривљени нисмо признали да смо ми командовали формацијама и предметним догађајем, па ми нисмо ни командовали што и сам тужилац тврди у тој оптужници у диспозитиву на страни 14, у образложењу на страни 34 и 35, страна 14 диспозитива. Да би по пристизању до једног поља са детелином на излазу села за које се посумњало да би могло бити минирано, окривљени Радован Влајковић наредио да се вођени цивили построје у један ред, ухвате за руке и фронтално крећу разгртајући детелину лево и десно и да стану ако угледају мину. Даље, у образложењу на страни 34 и 35 износећи своју одбрану окривљени Радован Влајковић и Радисав Јосиповић негирају да су командовали распоређивањем и начином кретања цивилних лица када су наишли на поље за које се посумњало да је минирано, већ да су се кретали и понашали као сви други њихови војници. Одбрана обојице окривљених да нису учествовали у описаним радњама везаним за преузимање затворених цивила из дворишта локалне задруге њиховим вођењем на претрес терена као живог штита да при томе нису вршили командну дужност већ да су је препустили непознатом припаднику из оружане групе „Душан силни“ који је наводно и наредио да се скрене с пута а затим и наредио распоређивање и кретање цивила фронтално преко поља детелине. Није истинита и због тога је неоснована пре свега, у супротности је са исказом окривљеног Дарка Перића. Иако резервни официр, као резервни официри обојица окривљених су ипак знали најмање три чињенице. Прво, да не могу предати команду неком другом непознатом без чина и ранга и при томе бити присутни. Друго, да је коришћење цивила

као заштите од оружаних дејстава противничке стране такозвани живи штит недозвољено, даље, из наведених разлога кривицу обојице окривљених сматрам неосновано доказаном. Завршен цитат. Ово што сам вам цитирао, тврди тужилац у претходној оптужници од 28.11.2007.године, чији су делови предлог доказа и образложење и дан данас на правној снази. Ја од Вас не очекујем из много разлога да схватите да тужбени основ оптужнице нема ни најмањег утемељења у било каквој повреди одредбе чл. 142 Кривичног закона СРЈ без обзира што је бланкетно кривично дело погледајте добро чл. 142 и видите да ли ово што ја тврдим и што је тврдио тужилац може бити било која радња извршења тог кривичног дела и основа за било какав кривични прогон, не може то зна тужилац. Друго, веома важно питање везано за претходно јесте неспорна је чињеница је тужилац на брзину и у договору са вама судијама кривичног већа, поднео 28.12.2011.године, ову измену чињеничног стања како би заједно у садејству новим измишљотинама и новим тужбеним неистинама и по новом тужбеном основу, осуђујућом пресудом прикрили ово безакоње које сте вршили над нама политичким окривљенима у овој кривичној ствари. Будите сигурни да се то не може правдати судским флоскулама, да се о свачијој кривици треба расправљати пред судом јер је суд дужан да у припремном периоду утврди основаност сваке оптужбе. Све претходне околности на које вам указујем јесу разлог због чега је уследила измена чињеничног стања 28.12.2011.године, јер је тужилац после четири године спровођења кривичног поступка некако једва уз вашу помоћ схватио да је основ због кога је подигао оптужницу против нас политички окривљених најобичнија тужбена глупост из свих разлога на које претходно указујем. Ове околности на које сам претходно указао суд треба да има у виду и када буде указивао на ове нове тужбене измишљотине у измени чињеничног стања од 28.12.2011.године, јер управо оне показују да су оне најобичније измишљотине и нови покушај да се другим путем и новим измишљотинама и неистинама изигра одредба чл. 430 Кривичног закона СРЈ и да нам се тако нама политичким окривљенима подвали кривица и одговорност у овој кривичној ствари. Ја не спорим да је у овом кривичном поступку требало спровести против неких који овде седе заједно са мном на оптуженичкој клупи али други који не седе на њима, које тужилаштво и суд штите пристрасно и по некој наредби од кривичнога прогона. Ово не говорим како би стекао макар мало симпатије вас судија да би ми одредили мању казну робије, говорим вам искрено јер мртви у овом догађају не могу никоме да опросте јер сам и сам заједно са још око 35 војника на превару и унапред смишљено и планирано по наређењу окривљеног Влајковића гурнуто у минско поље ради заштите леђа јуначких Ваљеваца а и због свега другог што сам сазнао током кривичног поступка а поготово из њихових изјава датих

војним
органима,

које су њихове најискреније изјаве везане за предмет догађаја из којих се види да су јуначки ваљевци и оба састава знали да је поље са детелином минирано, да су нас смишљено и планирано гурнули заједно са мештанима у њега, док су своја леђа сакрили у канал поред асфалтног пута. Ја нисам знао да је поље са детелином минирано а не верујем ни да су остали тројица политички окривљени и они знали да је минирано, јер ми нисмо баш толике будале па да играмо коло у минском пољу како су то лепо испланирали Перић и Влајковић.

С друге стране ко је од нас могао да помисли да ће командант који са нама командује, да нас војнике јединице ТО Ловас и мештане села Ловас гурне у минско поље смишљено и планирано а знао је да је минирано, јер му је наређено да га обиђе а не да нашим главама прави пролаз кроз њега, то је било немогуће и помислити јер је то ван сваке памети. Молим Вас, помислите тада у тој ситуацији да окривљени Влајковић који зна да је поље са детелином минирано, нашим главама мештана прави пролаз кроз минско поље како би могао са јуначинама из Ваљева да прође кроз њега према воћњаку и даље према виноградима како би извршио наредбу, наређење је сваке памети. У предметном догађају нису само жртве били мештани села Ловас, сви ми који смо били у минском пољу били смо жртве и то унапред планирано и смишљено од окривљеног Перића и окривљеног Влајковића а то доказује чињеница да су од нас војника ТО Ловас који смо заједно са њима били у минском пољу, тројица рањена па и овај политички окривљени Димитријевић коме данас судите.

Сада бих указао у својој завршној речи на тужбене тврдње и околности на којима је заснована измена чињеничног стања у предметној оптужници од 28.12.2011.године. Пре свега указујем суду да је у смислу члана 341 ЗКП-а писмена измена чињеничног стања поднета против тој одредби јер је тужилац могао самоуслено да изнесе чињенично стање на главном претресу, а писмено је морао у доказном поступку да поднесе нову оптужницу. На основу неког новог утврђеног чињеничног стања у њему а не писменом изменом чињеничног стања због чега је дошло до контрадикторности и нејасноћа између чињеничног стања и разлога којима их подржава у обазложењу тиме свиме је изиграно право окривљених на праведно суђење јер се ни дан данас не зна из чега та измена чињеничног стања произилази, из кога је изведеног доказа у доказном поступку. Јел би могла пауза једна нешто ми пред очима све.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Главни претрес се прекида у 15,18 и биће настављен у 15,35

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Главни претрес се наставља у 15 часова и 40 минута.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите даље.
Опт.ЗОРАН КОСИЈЕР:

Хвала лепо. Друго, из измене чињеничног стања апсолутно није јасно на основу којег је то новог утврђеног чињеничног стања у доказном

поступку она заснована. Тужилац се у њој не позива ни на један једини доказ који је изведен у доказном поступку из кога произилази то чињенично стање у њој против нас политички окривљених јер се углавном то новоизмењено чињенично стање суштински односи само на нас четворицу. Ја сам анализирајући скоро сву документацију из доказног поступка дошао до тога да нема ниједног јединог изведеног доказа из кога би та измена чињеничног стања произилазила. Чак нема ни назнака да је она могућа ни у здравом људском разуму јер противречи здравом и логичком размишљању и расуђивању, утврђеном чињеничном стању у спроведеном доказном поступку. Посебно желим да с обзиром на претходно уложим протест суду јер је том сабљарском методологијом грубо повређено наше право на праведно суђење што то ми политички окривљени можемо да оспоравамо у измењеном чињеничном стању осим ваше тужилачке у судске свести. озбиљно указујем да је оваквим нашим положајем а сада би да идемо, што тужилац тврди у измењеном чињеничном стању против нас окривљених, четворице окривљених од 28.12.2011.године. Цитирам „оптужени Драган Бачић, Зоран Косијер, Јован Димитријевић и Саша Стојановић као припадници добровољачке оружане групе самозване „Душан силни“ чији припадници су по доласку у Хрватску ушли у састав локалне територијалне одбране и милиције Ловас. Даље, наређивали и извршавали следеће радње и то даље, те потом оптужени Димитријевић наредио оптуженом Дарку Перићу команданту противдиверзантског одреда ТО Ваљево да припадници противдиверзантске чете из састава његовог одреда који су иначе тог дана пристигли у Ловас изврше задатак у садејству са припадницима оружане групе „Душан силни“ док је оптужени Љубан Деветак то исто наредио неколицини припадника оружане групе „Душан силни“ и двојци мештана припадницима ТО Ловас. Након извођења око 50-так наведених цивила из дворишта земљорадничке задруге и формирања колоне, продужили су, придружили су им се као део оружане пратње. Оптужени Јован Димитријевић, Саша Стојановић и Драган Бачић и Зоран Косијер као и Мија Вукосављевић и Слободан Хрњачки сада оба покојни, из састава оружане групе „Душан силни“ чињења и изведених последица су и они такође били свесни, па су на њих пристали те су потом сви оптужени заједно са осталим припадницима њихових оружаних састава и два мештана као водича око 50 повели колону од око 50-так цивила даље наводи имена мештана да не цитирам, ка изласку из села према производном погону фабрике „Борово“ којом приликом се оружана пратња до изласка из села кретала са стране а цивили између њих а после у обрнутом поретку, то јесте цивили са стране а оружана пратња у средини да би у току наведеног кретања неидентификовани припадник из оружане пратње убио из ватреног оружја-пушке Бошка Бођанца, даље, по приступању до поља детелине које се налазило са десне стране пута у смеру њиховог кретања, припадници оружане групе „Душан силни“ приступајући реализацији и другог задатка добијеног од неидентификованог налогодавца из састава јединице па су цивили искористили не само као живи штит него и за разминиравање минског поља на парцели под детелином који задатак су пристали да изврше како су били свесни незаконитости и недопуштености таквог задатка те могућих последица његових извршења у виду наношења великих душевних и физичких патњи и повреда телесног интегритета па чак и смртног страдања водећи цивиле, те приступајући на такве последице. Прво,

наређују цивилима да са пута скрену у поље детелине које је требало разминирати, а затим држећи се за руке да се најпре крећу по ширини поља а затим по дужини и да потом ногама разгрћу детелину лево и десно и да стану кад угледају мину. У новонасталој ситуацији мада свесни незаконитости и недопуштености описаног поступања, припадник оружане групе „Душан силни“ и врло извесне могућности наступања заробљених последица вођења цивила у виду nanoшења великих душевних и физичких патњи и повреда телесног интегритета па чак смртног исхода оптужени Радован Влајковић и Радисав Јосиповић пристају да са својим војницима учествују у наставку описане акције како је она излазила из оквира наређења које су претходно добили а тиме и наступање наведених последица. Тако што су се у том кретању цивили по пољу детелине сви из оружане пратње кретали и са стране по њиховој сопственој процени на безбедносној удаљености али када је један од цивила Иван Краљевић претходно тешко претучен повређен пао преко једне од постављених мина, дошло је до њеног активирања након чега је у насталој хаотичној ситуацији један број припадника из оружане пратње на беспомоћне цивиле отворио и пушчану паљбу па је услед оба ова дејства смртно страдало 18 вођених цивила и то даље наводи погинуле на страни 11 и 12, задобило теже и лакше повреде и то даље наводи повређене. С тим да је оптужени Саша Стојановић у циљу реализације примљеног задатка и након престанка експлозија и пушчане паљбе нечовечно поступио према једном броју цивила који нису били рањени Ђука Радочај, Томислав Шелебај и Драгутин Кризманић тако што им је са асвалтног пута и на безбедносном растојању наређивао давање упутства на који начин да разминирају и преостале неексплодираних мина како су ови цивили за такву врсту радње били потпуно необучени, свестан да таквим чињењем доводи у опасност и живот и телесни интегритет наведених цивила и да им при том наноси тешке душевне патње па је пристао и на такве последице.“ Завршен цитат. Поново вас подсећам шта је то тврдио тужилац у предметној оптужници од 28.11.2007.године, због чега подносе оптужбу против мене и остале тројице окривљених. Међутим, сматрам да се њихова кривица заснована на чињеници да су у овом догађају они учествовали својом вољом на основу сопствене одлуке сваког од њих појединачно а не на основу ничијег наређења.“ Завршен цитат. А сад да видимо шта он тврди у измени чињеничног стања од 28.12. на које новим оптужбеним тврдњама засновао оптужбу против нас да смо ми политички окривљени припадници јединице ТО Ловас и да смо у предметном догађају деловали као њена јединица. Ја ово нећу оспоравати јер је то истина у измени чињеничног стања, али ћу вам том његовом тврдњом указати да је он свесно смишљено погрешно тврдио четири године у предметној оптужници од 28.11.2007.године, да ми нисмо били војници јединице територијалне одбране Ловас и да смо се самовољно придружили формацији којом је командовао окривљени Влајковић и на те околности је и предметна оптужница против нас била заснована све до ове измене 28.12.2011.године. Ова околност је уосталом и доказана извештајем вештака од 25.10.2011.године, и његовим сведочењем у доказном поступку, па он и није могао ништа друго да тврди у измењеном чињеничном стању. Друго, да је окривљени Димитријевић наредио окривљеном Дарку Перићу да изврше претрес реона винограда и извиђање шуме Бадњара у садејству са наводно оружаном групом „Душан силни“. Тачно је да је окривљени потпуковник

Димитријевић наредио окривљеном Перићу да изврши наведене задатке али је тврдња о некаквом садејству свесно смишљена неистинита тврдња јер је окривљени потпуковник Димитријевић био командант свих јединица које су се налазиле на простору Ловаса као официр ЈНА највишег ранга и он је својом наредбом и наређењем мом командиру Борисаву Михајловићу да одреди одређен број нас припадника јединица ТО Ловас као искусне добровољце, искусних добровољаца придодео то јест претпочинио команди противдеверзантског одреда ТО Ваљево све нас политичке окривљене и она два покојника који су настрадали. Сви ми смо учествовали у том предметном догађају дакле, нас шесторица је наведено „Душана силног“. Немојте заборавити да су под ТО Ваљево били претпочињени и осталих тридесетак војника који су били на минскоме пољу и 12-15 војника из обезбеђења потпуковника Димитријевића. Сви ми који смо учествовали у предметном догађају били смо претпочињени команди противдиверзантског одреда ТО Ваљево односно противдиверзантској чети којом је командовао окривљени Влајковић за извршење задатка претресање реона виногради. Нисмо ми самовољно дејствовали и извршавали неки други задатак да би садејствовали са противдиверзантском четом којом је командовао окривљени Влајковић. Ми смо сви извршавали један задатак и деловали по наређењима окривљеног Влајковића. Па то тврди и сам Влајковић у одбрани да је наводно препустио команду над формацијом покојном Обреновићу који није ни учествовао у том догађају. Ово свесно смишљену неистиниту тврдњу тужиоца којом покушава да нам подвали кривицу и одговорност оспорава и само наређење окривљеног потпуковника Димитријевића. Он је задатак издао окривљеноме Перићу који је на основу њега својим наређењем наредио окривљеном Влајковићу да га изврши са својом четом и нама њему претпочињеним искусним добровољцима и ником другом. Нама је на основу наређења окривљеног Димитријевића мој командир Борисав Михајловић наредио да у саставу те комбиноване формације учествујем у извршењу његовог задатка као искусан добровољац. Термин садејство јасно можете схватити и из наредбе команди Ваљевске бригаде и Прве гардијске дивизије. Ова његова тврдња оспорава и сам смисао војног појма – термина садејство. Садејство војних јединица подразумева да две војне јединице које имају своје команде којима командује нека виша команда или команда војне јединице која дејствује на главном правцу остварују неки војни задатак на два правца главни и помоћни и обе јединице имају различите задатке, једна на главном правцу, друга на помоћном. Ово доказује и неспорна чињеница да нема доказа да је формација садејствовала својим саставима. У предметном догађају без обзира што против окривљеног Јосиповића и нас четворице политички окривљени спроводите кривични прогон неосновано из разлога на које сам указао, свакако ако не мислите да је окривљени Влајковић нашим главама правио пролаз кроз минско поље али он је и тада командовао и ми смо сви деловали по његовом наређењу којима нас је гурнуо у њега. Ако мени не верујете питајте судског вештака војне струке, он ће то боље да вам објасни, можда би то могао и да вам боље објасни окривљени Димитријевић, он је школовани виши официр Југословенске Народне Армије.

Овим претходним указујем суду да тужилац употребом појма, војног термина „садејства“ покушава да нам подвали кривицу и одговорност тако

што тиме ствара слободан тужбени простор за своју нову основану тужбену измишљотину да смо ми политички окривљени наводно командовали једном формацијом током догађаја на минском пољу, а не окривљени Влајковић који је по овој новој тужбеној измишљотини против нас само пристао да у том учествује са својим Ваљевчанима. Треће, тужилац даље тврди да је директор Земљорадничке задруге Ловас окривљени Љубан Деветак наредио то исто што и окривљени потпуковник Димитријевић окривљеном Дарку Перићу, двојци водича што је истина и нама шесторици из тзв. „Душан Силни“ што је свесно смишљена неистинита тврдња, измишљотина како би нам се подвалила кривица и одговорност што се противи чак и здравом разуму и то ћу оспорити из следећег: 1) –са нама шесторицом из наводног „Душана Силног“ није командовао директор Земљорадничке задруге окривљени Љубан Деветак јер ми нисмо радили у његовој Задрузи, а и он није био курир окривљеног Димитријевића па да нам преноси његова наређења. Са нама је командовао Борислав Михајловић коме је наређења дао, наређење да нас шесторица учествујемо у извршењу претходно наредбе у саставу формације којом је командовао окривљени Влајковић издао окривљени потпуковник Димитријевић на састанку у команди 17. и 18., два дана 17. и 18.10.1991. године. У прилог тога указујем вам на околности његове изјаве коју је дао 20.10.1991. године одмах после предметног догађаја. „Дана 17.10.1991. године одржан је састанак на коме је договорено активност за 18.10.1991. године, договорено да се обави осматрање и извиђање терена према шуми Бадњара на путу ка Опатовцу и преглед и претрес дела атара који је под виноградима, а на коме је најмање примећено пребацивање и снајперска активност групе усташа“. Даље у пасусу четири – „Дана 18.10.1991. године око 08 часова је одржан кратак договор да се почне са реализацијом договореног од синоћ. Поменуто је минско поље које се налази у детелини, после тога смо се разишли да се договоримо са људима око поласка, са људима из Ваљева – противдиверзанти ангажовано је шест добровољаца који су пошли на извршење задатка. Када је група кренула на задатак пошао сам да објасним другој групи која је пошла у извиђање шуме шта да уради, на шта да се обрати пажња приликом извиђања“. Даље у пасусу пет – „Ја сам обавестио потпуковника Димитријевића да су групе кренуле на задатак“.

Ово што тврди у својој изјави мој командир Борислав Михајловић оспоравам у целини, свесно смишљено, погрешне тужбене тврдње, измишљотине тужиоца али и све друге његове измишљотине које се односе на ове околности или имају чињеничну везу са тим околностима на које указује у његовој изјави. Ово оспорава и извештај судског вештака од 25.10.2011. године и његово сведочење у доказном поступку. Под 3) – ово оспорава и утврђено чињенично стање у доказном поступку јер за ову његову свесно смишљену погрешну тврдњу којом покушава да нам подвали кривицу и одговорност нема ни једног јединог доказа, нити било које чињенице из које би се бар дало наслутити да је нама ово наређење издао директор Земљорадничке задруге окривљени Љубан Деветак, нити било ко други, осим нашег командира. Под 4) – ово оспорава и изјава окривљених Перића, Димитријевића, Влајковића јер и они тврде да је окривљени Љубан Деветак на састанку 17.10.1991. године преузео на себе само обавезу да обезбеди два водича који познају тај реон и ништа друго. Под 5) – ову

његову измишљотину оспорава и нормална здрава људска памет која је одслужила свој војни рок и она је у функцији да се окривљени Љубан Деветак подвали кривица и одговорност у глави III без икакве основаности осим ако радња извршења кривичног дела у предметном догађају није сама чињеница да је на захтев војске одредио два водича који познају терен реона винограда, а то може да буде основано јер нема ама баш никаквог доприноса насталим последицама нити било каквог другог утицаја у предметном догађају. Само његово присуство на састанку 17.10.1991. године није основ његовог кривичног прогона што тврди и сам тужилац не подигавши оптужницу против мог командира Борисава Михајловића и Љубе Јелића који су такође били присутни овом састанку.

4) – Тужилац даље тврди да смо нас шесторица ја, Јован Димитријевић, Саша Стојановић, Драган Бачић, Мија Вукосављевић и Слободан Хрњачки сада обојица покојни, из оружане групе „Душан Силни“ након извођења око педесетак наведених цивила из дворишта Земљорадничке задруге формирали колону, придружили чети окривљеног Влајковића што је тачно али не као део оружане пратње већ по наређењу којим смо претпочињени њему за извршење наређења о претресу реона винограда. Ми чак нисмо у том моменту ни знали због чега окривљени Влајковић води мештане. Ја лично сам сазнао после укључења у формацију од војника из моје јединице ТО Ловас, да иду да раде у винограду и при томе уверењу сам био током предметног догађаја док није експлодирала прва потезна мина и док није отворена пешадијска ватра јуначких Ваљеваца, који су се били посакривали у своја јуначка леђа и тада сам веровао да је то била грешка несрећа све док нисам видео изјаве окривљених Перића, Влајковића и Јосиповића који су дали војним органима. Тужилац даље тврди да смо сви ми оптужени које наводи под III заједно са осталим припадницима њихових оружаных састава и водича повели колону од око педесетак цивила ка изласку из села према Борово погону, што је свесно смишљена неистина тврдња из разлога – 1) да ли ће то да буде јасно тужиоцу да само војни старешина који је добио наређење задатак да изврши може да води све у јединици, формацији којом командује у предметном догађају, то је окривљени Влајковић. Сви други војници сва три састава и цивили су били са његове стране вођени и они су могли само да извршавају наредбу о кретању и правцу кретања и сва друга његова наређења и ништа друго.

2)-Окривљени Влајковић је као командир формације водио све нас па и цивиле јер је он добио наређење од окривљеног Перића да поведе цивиле као живи штит и ради заштите од минских поља својим војницима из обезбеђења потпуковника Димитријевића а не нама војницима из јединице ТО Ловас што се неспорно види из чињенице да је он и мештане и нас војнике јединице ТО Ловас приликом првог пролаза у правцу винограда и приликом другог пролаза у правцу Борова погона, гурнуо заједно у минско поље и сви ми смо Ваљевчанима служили као живи штит од ватреног дејства усташа из правца винограда и као заштита од минских поља, док су они остали приликом првог пролаза на асфалтном путу, а приликом другог пролаза посакривали су своја леђа у канал поред асфалтног пута јер су знали да је тај део поља миниран. Нама војниција из јединице ТО Ловас

није било потребно да нас живи. штит јер смо знали током држања страже по ободу Ловаса да у току дана нема усташа у реону винограда зато што су одатле дејствовали само током ноћи. Током дана они су се или повлачили дубље у Јелашку шуму или су се кроз наше одбрамбене положаје провлачили у Ловас и будите сигурни да ова акција претреса реона виногради није имала никаквог значаја осим превентивног. Ја сам из тог разлога стварно веровао да цивили иду да раде у виноград.

Нама војницима из јединице ТО Ловас није наређено да водимо цивиле као живи штит и заштите од минских поља, усташа, па их стога нисмо ни могли водити. Онај коме је то наређено он их је и водио, а ми војници из јединице ТО Ловас смо се прикључили формацији, што то и сам тужилац тврди, тек пошто је окривљени Влајковић формирао формацију од својих војника и цивила. Ми смо се тој формираној формацији прикључили и искључиво са задатком да као искусни добровољци помогнемо његовој чети да изврши претрес реона виногради, а не да водимо цивиле као живи штит његовим Ваљевчанима. То што смо се нашли у ситуацији да у оквиру формације будемо без нашег знања и саставни део оружане пратње, то ми нисмо могли избећи али ми нисмо имали никакав задатак ни наређење да на било који начин чувамо вођене цивиле током тог предметног догађаја. Уосталом то доказује неоспорна утврђена чињеница да је окривљени Перих наредио својим војницима да уколико цивили почну да беже или залежу да пуца у њих и да их ликвидирају. Да је Бошка Бођанца убио војник из обезбеђења потпуковника Димитријевића и да окривљени Влајковић апсолутно није ничим реаговао везано за то убиство, што јасно говори да је он и његови Ваљевчани из његове противдиверзантске чете и војници из обезбеђења потпуковника Димитријевића имали задатак да чувају вођене цивиле, а не ми из јединице ТО Ловас. Уосталом они су их водили себи за заштиту а не нама јер су и нас злоупотребили да им будемо штит и да им нашим главама правимо пролаз кроз минско поље.

Да су они војници оба ваљевска састава формације пуцали из канала у којем су били посакривали своја јуначка леђа по свима нама који смо били у минском пољу и цивилима, војницима из јединице ТО Ловас, додуше преко наших глава што је несумњиво утврђено чињеницом да ни један једини рањеник није рањен од пушчаног зрна. Тужилац даље тврди да је неидентификован припадник из оружане пратње убио из аутоматске пушке мештанина Бошка Бођанца што је полуистина јер смо у доказном поступку и кроз сведочење сведока јасно утврдили да га је убио војник из обезбеђења окривљеног Димитријевића који су били обучени у жућкасте маскирне униформе и који су ушли у састав формације у првој левој кривини од задруге у правцу излаза из Ловаса. Он за тужиоца није неидентификован јер га је сам, ово ћу поновити да се боље чује, он за тужиоца није неидентификован јер га је сам тужилац предложио за сведоке и он је сведок Мирољуб Марић. Сведочио је 08. јуна 2011. године пред овим судом и тужилац тиме суштински подваљује нама, политички окривљеним, кривицу – то убиство, како би ми одговорали за њега.

Подсетићу вас на неке групе сведока у вези тог, на пример сетите се сведока који су лажно сведочили које је посећивала госпођа Наташа Кандић

у договору са тужиоцем, а који су тврдили да га је наводно убио један од нас шесторице из наводног „Душана Силног“. Сетите се оних лажних сведока које су посећивали окривљени Јосиповић и Влајковић да овде лажно сведоче, који су тврдили да је један од нас шесторице из наводног „Душана Силног“ командовао формацијом и да је један од нас убио покојног Бошка Бођанца. Сетите се сведока војника из обезбеђења окривљеног потпуковника Димитријевића који је учествовао у предметном догађају, који је потврдио да су они били обучени у те униформе које упорно већ четири године показујем и тужиоцу и суду. На моју велику срећу било је и сведока у овом доказном поступку који су потврдили, додуше посредно оно што вам ја упорно већ четири године говорим, да га је убио војник из обезбеђења потпуковника Димитријевића, који су били у том догађају обучени у жућкасто маскирне униформе које су одмах по повратку из предметног догађаја скинули, пресвукли се и које је командант Територијалне одбране Ваљево Ратомир Ђокић уз пратњу војне полиције извукао из села Ловас.

Имајући у виду да окривљени потпуковник Димитријевић негира да је имао обезбеђење од око 12 до двадесетак војника добровољаца из Ваљева којима је командовао сведок Марић Мирољуб – добровољац из ТО Ваљево кога је заједно са још двадесетак војника послао командант ТО Ваљево сведок пуковник Ратомир Ђокић као обезбеђење окривљеном Димитријевићу, на шта Марић Мирољуб јасно указује, сведок Марић Мирољуб јасно указује својим сведочењем на одржаном главном претресу, апсолутно у овој кривичној ствари није утврђена улога ове групе којом је командовао сведок Марић Мирољуб у предметном догађају што је неопростиво из разлога што је један од њих убио покојног Бошка Бођанца и што су они учествовали у предметном догађају. Учешће ове групе војника у обезбеђењу окривљеног Димитријевића у предметном догађају смо у доказном поступку утврдили у њима и још више битних ствари, да су учествовали у хапшењу мештана 17.10.1991. године, да су их до доласка окривљеног Перића они чували у задрузи, са нама из наводног „Душана Силног“ сигурно нису јер ми у томе нисмо учествовали. Да су заједно са војницима окривљеног Перића обезбеђивали ухапшене мештане током ноћи 17. и 18. 1991. године, да су они у предметном догађају учествовали и да су се у формацији којом је командовао окривљени Влајковић укључили у првој левој кривини од задруге у правцу излаза из села Ловас, да су сви били обучени у жућкасте маскирне униформе, предметног догађаја на шта ја указујем све време, да је један од њих убио Бошка Бођанца, да окривљени Влајковић као командир формације једино над њима није имао командну контролу с обзиром да је један од њих Марић Мирољуб убио покојног Бошка Бођанца без његовог наређења самовољно, а не над нама из наводног „Душана Силног“ како то тврди тужилац својим измишљотима, да они нису улазили у минско поље већ да су по покрету нас врсте мештана и врсте војника из јединице ТО Ловас у поље са детелином остали у десном каналу поред асфалтног пута и да су заједно са војницима окривљеног Влајковића који су били у левом каналу отворили ватру из пушака по нама који смо били у минском пољу. Приликом сведочења Марић Мирољуб у њему сам препознао убицу окривљеног Бошка Бођанца, а препознали су га окривљени, сад једино ако се не предомисле, Радован Влајковић, Драган Бачић и ја,

подсетићу вас и када је сведочио пред овим судом 08. јуна 2011. године имао је везан репић на глави исто као и 18.10.1991. године.

Припремајући се за завршну реч и проучавајући сведочење сведока Марић Мирољуба који је био командир тих добровољаца из Ваљево утврдио сам да су припадници те групе добровољаца војника ТО Ваљево били Марић Мирољуб – командир, Милошевић Зоран, Игор Борић, Маринковић Влада, Милосављевић Милош, Марковић Вељко, Брковић Горан, Борић Живко, Влада Рус, друге нисам успео да идентификујем из документације предмета па тражим да их суд по службеној дужности идентификује. Суд треба да има у виду да је њима командовао Марић Мирољуб убица покојног Бошка Бођанца, да их је за обезбеђење потпуковника Димитријевића послао командант ТО Ваљево потпуковник Ратомир Ђокић. Извините само.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико имате још страна, да знамо, отприлике?

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Имам доста, јер доста смо ћутали, ево сад ћу вам рећи. Имам још 25. Само да видим где сам стао, извините.

Да је одмах по предметном догађају, дакле истог дана 18.10.1991. године у Ловас је дошао са војном полицијом пуковник Ратомир Ђокић и стрпао у превозно средство све ове добровљце војнике из обезбеђења окривљеног Димитријевића, којег је вероватно обавестио да су учествовали у предметном догађају и да је њихов командир Марић Мирољуб убио покојног Бошка Бођанца, па су брже-боље склонили ове убице из Ловаса, како би прикрили њихово учешће у овим догађајима и свалили кривицу за то убиство на нас, шесторицу политички окривљених.

Оно што је неспорно јесте да уствари нико у Ловасу над овим „Марићевцима“, да их тако назовем, није имао никакву контролу, сам Марић признаје да су они без икаквог наређења упадали у куће мештана и да су их злостављали. А сведоци чак тврде да су они били закон у Ловасу, не разликујући их од припадника војске, с обзиром да су били директно везани за окривљеног потпуковника Димитријевића и под његовом командом.

Тужилац даље тврди да смо ми припадници наводно оружане групе „Душан Силни“ приступили реализацији некаквог другог задатка, да се цивили искористе не само као живи штит, него и за разминуравање минског поља на парцели под детелином, које смо добили од неидентификованог налогодавца из састава јединице од наведених оружаних група, да смо ми нас шесторица, четворица, политички окривљених и она двојица покојника пристали да извршимо тај задатак, да смо по пристизању на асфалтни пут, наспрам поља са детелином, по заустављању формације, преузели команду над формацијом од окривљеног Влајковића и Јосиповића, који су само пристали да са својим војницима у томе учествују, да смо извршавајући ово наводно наређење о разминуравању наредили цивилима да скрену са асфалтног пута, у поље са детелином, да се држе за руке и да најпре крену по ширини поља у правцу винограда, а затим по дужини у правцу „Борово“ погона и да при томе разгрћу детелину ногама, лево и десно и да стану ако, када угледају мину. Да је политички окривљени Саша Стојановић

извршавајући ово фамозно наређење о разминиравању поља са детелином, нечовечно поступио према једном броју цивила, тужилац их наводи, да их не именујем, тако што им је са асфалтног пута и на безбедносном растојању наређивао давањем упутстава на који начин да разминирају и преостале неактивираних мине. Ово бескурпулозно и свесно смишљена неистина тужбена тврдња, измишљотине су његови нови тужбени основ на коме се заснива.

У целини оптужба против нас четворице политички окривљених, он сада не трвди за нас политички окривљене, гони из разлога што смо у предметном догађају учествовали својом вољом на основу сопствене одлуке сваког од нас појединачно, а не на основу нечијег наређења. Он сада трвди да смо ми командовали формацијом у догађају у минском пољу, а не окривљени Влајковић. За њега он трвди да је он само пристао да у томе учествује са његовим војницима, што у погледу кривице и одговорности за њега нема никаквог значаја, али зато за нас политички окривљене итекако да има значења, јер нам он тим тврдњама по другом новом тужбеном основу подваљује кривицу и одговорност у предметном догађају.

Да скратим, каже, ово, 1. - што тужилац трвди претходно оспорава све измене одбране окривљених у глави под III сви изведени докази у доказном поступку. Нема ниједне једине утврђене чињенице из које би се бар дало наслутии да смо нас четворица па чак и она двојица погинулих, деловали у предметном догађају тако као што то он трвди.

2. – ово оспорава и здрава људска памет која бар мало има појма како функционише војска у миру, а поготову у рату. Молим Вас, он трвди да смо ми преузели команду над формацијом од команданта окривљеног Влајковића, који је добио задатак да изврши претрес рејона виногради и да он само, и да он само пристаје да у томе учествује са својим војницима. То је ортодоксна свесна смишљена неистина, тврдња, у крајњем случају само лаж и ништа друго, јер смо ми, нас шест и још других војника и оних петнаестак војника из обезбеђења окривљенога Димитријевића били тог тренутка његови војници. Ми смо сви деловали извршавајући његова наређења, која је он издавао. У прилог овога подсетићу вас шта је то трвдио тужилац у предметној оптужници од 28.11.2007. године. Износећи своју одбрану, окривљени Радован Влајковић и Радисав Јосиповић даље негирају да су командовали распоређивањем и начином кретања цивил, цивилних лица када су наишли на поље за које се посумњало да је минирано, већ да су се кретали и понашали као сви други њихови војници даље. Одбрана обојице окривљених да нису учествовали у преузимању, да нису учествовали у описаним радњама везаним за преузимање затворених цивила из дворишта локалне задруге, њихово вођење на претрес терена као живог штита. Да при том нису вршили командну дужност, већ да су је препустили непознатом припаднику из оружане групе „Душан Силни“ који је наводно из и наредио да се скрене са пута, а затим и наредио распоређивање и кретање цивила фронтално преко поља детелине. Није истина и због тога је неоснована.

Пре свега, у супротности је са исказом окривљеног Дарка Перића, иако резервни официри, обојица окривљених су имали, су ипак знали најмање три чињенице – прво, да не могу предати команду ником другом непознатом без чина и ранга, а при томе бити присутан. Из изведених разлога, кривицу обојице окривљених сматрамо несумњиво доказаном. То је тврдио тужилац до ове измењене чињеничног стања од 28.12.2011. године, а то потврђује и извештај вештака од 25.10.2011. године и његово сведочење, па апсолутно није јасно, на основу кога је то чињеничног стања изведених доказа у доказном поступку засновао ову бескурпулозну измишљотину којом хоће да нам подвали кривицу и одговорност у измењеном чињеничном стању. Једино разумно објашњење јесте одговор, јесте договор са кривичним већем је њему иако не треба доказ у погледу наше кривице и одговорности, с обзиром да је највећу донео одлуку Хашки политички трибунал државе Србије, да је његов задатак да нам у складу са симпатијама суда изрекне казну робије. Постојање овог договора несумњиво потврђује чињеница да је овакво измењено чињенично стање ставио на правну снагу, да нам је председник већа уз своје честитке тужиоца поводом Нове 2012. године лично уручила измену коју је суд тог истог дана запримио у писарници, да је на брзину закључио доказни поступак, како ми политички окривљени не би могли да је оспорвамо у нашој одбрани.

Ово што тужилац тврди против нас политички окривљених оспоравају и прве дате изјаве окривљених Перића, Влајковића и Јосиповића, одмах након предметног догађаја, па ћу на њих да Вам укажем јер га оне најистинитије описују како ток тако и узрок предметног догађаја и чињеничног доказа у моју одбрану.

У прилог претходног, цитираћу вам део изјаве коју је дао непосредно после предметног догађаја окривљени Дарко Перић 19.10.1991. године у којој је утврдио, цитат: „Дана 17.10.1991. године из села Чаковац дошао сам са противдиверзатском четом Ваљево која је у саставу мог одреда у село Ловас исто вече на састанку команде места којем су присуствовали потпуковник Димитријевић, командир ТО Ловас, командир добровољачке јединице позната по имену „Душан Силни“ и ја наређено ми је да преузем групу Хрвата који су већ приведени као најекстремнији и најсумњивији и да их за то одређеном, да се задрже у одређеном простору чувам заједно са мештанима и добровољцима. Такође ми је предочено да сутра треба да извршим два задатка, о чему ћемо се договорити на састанку ујутру. Како ми је наређено, тако сам и урадио и групу од седамдесетак лица сам обезбедио са четири чувара плус мештана и добровољаца који су то вече били тамо“. Да прескочим ово да не задржавам. Само мало, гледам да скратим ово, гледам да скратим.

Да видимо овако, да је окривљени Перић такође и ујутру 18.10.1991. године испитивао ухапшене мештане и о томе сведочи његов курир Грујичић Зоран, звани „Боксер“ који је исто дао изјаву одмах после тога догађаја 20.10.1991. годпне. Само да видим где су те, да не прескочим.

Ја се извињавам, госпођо председавајућа, ево га, о доласку на, морам одавде кренути, ево га. Да окривљени Влајковић није хтео да одустане од

извршења задатка и да је то по његовом мишљењу било најбоље решење, како би се заобиле минске препреке које, његова тврдња је ван памети ако се има у виду неспорна чињеница да је у том реону према виноградима једино било и то само у својој левој половини минирано поље са детелином, до „Борово“ погона и пут између „Борово“ погона и њега и ништа друго. Тај пољски пут који пролази десним делом поља са детелином, од шумарка према Ловасу није био миниран и то смо ми мештани приликом свог првог пролаза према винограду утврдили.

Даље, да га је окривљени Влајковић пре упућивања противдиверзантске чете позвао да поразговара са његовим војницима, јер су се мало укплашили задатка и да их је он умирио, рекавши им да ће испред њих ићи Хрвати и да усташе вероватно неће пуцати по својим људима. Што доказује и све изјаве војника из противдиверзантске чете окривљеног Влајковића, и сам окривљени Влајковић и окривљени Јосијовић и изјавама војника из обезбеђења окривљеног Димитријевића. Да је пошто је умирио своје војнике у затвору одржао говор ухапшеним мештанима које је одредио као живи штит и обезбеђење од минских поља усташа. Да му је окривљени потпуковник Димитријевић наредио да поведе затворене мештане како би се заштитили од непријатељске ватре и њихових минских поља, мада ја лично сумњам да му је то наредио окривљени потпуковник Димитријевић. Мислим да је он изашао из оквира његовог наређења без његовог знања и одобрења, како би провели своје војнике да изврше задатак. Овим што тврди окривљени Перић оспоравам у целини све смишљене и неистините тужбене тврдње и измишљотине тужиоца, али све друге његове измишљотине које се односе на ове околности или имају чињеничну везу са тим околностима на које указујем у његовим изјавама.

У прилог својих претходних тврдњи, изнећу Вам део изјаве коју је дао неспорно после предметног догађаја окривљени Радован Влајковић 20.10.1991. годне у којој тврди, цитирам: „У месту Ловас са комплетном четом сам дошао у поподневним сатима 17.10.1991. године и чету сам сместио у просторије основне школе у месту“, даље у пасусу 5, „у току вечери мене и моје командире водова Јосиповића и Стојковића и Плавшића на састанку ради добијања задатка за сутрашњи дан, тада нам је саопштено да ћемо ићи, да чета има да изврши један сложен задатак, тј. треба да прочешљам виноград који се налази на излазу из села Ловас према Товарнику са десне стране од остатка МУП-а и Збора народне гарде, како је он тада изнео. Споменуо је да су се, да су са те стране гађали из снајпера и узнемиравали војнике који су се налазили у селу. Тада нам је рекао да у току вечери од састанка чете издвојим једно тридесетак најбољих војника, јер је то правио озбиљан задатак. Тада одлазе командири водова и у јединицу консултући своје војнике ради издвајања добровољаца и мени су исте вечери саопштили да нема проблема и да имају довољан број војника за извршавање задатка. Даље на страни 2 у пасусу 1 „међутим са мојим војницима у истом, у просторијама спавало је око десетак добровољаца из Ваљева, који се познају са одређеним бројем војника моје чете који су им рекли да на тај терен нико до сада није ишао и да је то подручје вероватно минирано, али не знају од чије стране“. Даље пасус 2 - „ујутру 18.10.1991. године код мене су поново дошли моји командири водова и рели ми да

војска неће да иде на тај задатак, као ни они, јер је терен миниран, а не зна се где и ко га је минирао. Одмах сам известио командира одреда о новонасталој ситуацији, заједно са командирима водова дошао код њега, предочио сам му комплетну ситуацију и навео да ако је терен миниран, треба одредити стручне јединице инжињерије које ће то разминирати, па тек онда ићи на задатак. Командант одреда се мени обратио и рекао ми да ми нисмо команданти дивизије, већ командири чете и водова и тада се обраћа мени речима: „Ја одлазим на економију у затвор и тамо се чекам у 9 и 10 минута ради поласка на задатак. Даље у пасусу 3 – „у договору са командиром вода, командирима водова, постројио сам чету, послао курира, војника Симовић Сашу по командира одреда, капетана прве класе Перић Дарка да се он лично обрати војницима моје чете, што је он и урадио. Говорио им је како ће чета најзад добити прави задатак, како треба разбити фаму да су Ваљевци лоши борци, да нисмо дошли овде да седимо, већ да извршавамо задатке даље. Након тога је питао да ли има ко шта да пита. Командир другог одељења другог вода, надимак „Попућанац“ га је питао, да нема, да нама нису проблем МУП-овци у винограду, већ је минирано подручје које нико не зна где је и људи који иду са нама“. Затим је још питао, „шта ако они залегну и почну да беже, мене на шта је командант одговорио да их треба ликвидирати. Након тога је прихваћено да се иде на задатак, даље у пасусу 4. Након тога, отишли смо сви чета до економије, ради преузимања мештана села Ловас хрватске националности и тамо затекли невиђено варварство, где су поједини из одреда „Душан Силни“ наочиглед свих војника тукли и малтретирали, а један је чак ножем убадао појединце, поједине заробљенике у дебело месо. По доласку војника, по доласку водича Милана Рендулића и Кресојевић Илије, радника у винограду, добили смо четрдесет до педесет мештана Ловаса који су у строју поведени на задатак заједно са нама. Даље на страни 3 пасус 1 – по доласку на прилаз винограду, уз консултацију са водичима о месту проласка ка винограду, одлучио сам да поведем војнике према ливаде, према винограду. Постројио сам мештане Ловаса на растојању од око један метар, наредио да га добро гледају да ли има мина и да ногама вуку по земљи. Прочешљали смо ливаду и при крају десет до петнаест метара, један мештанин је викнуо „мина“. Наредио сам да стану и да ништа не пипају. Ја и још двојица војника кренули смо да видимо где је мина, а на око шест-седам метара од строја, један мештанин се бацио на, се телом бацио на мину где је дошло до активирања. Од експлозије сам одбачен уназад, а истовремено је један мештанин покушао да бежи и био покошен са више, и покошен са више рафала. Даље у пасусу 2 – када сам се подигао, ватра је престала од стране мојих војника, а на лицу места је остало 17 мртвих мештана села Ловас и око десетак повређених, а када од мојих војника је било три, код мојих војника је било три повређена. Даље у пасусу 3 – наредио сам болничару да укаже помоћ повређенима, мештанима да устану и извуку своје повређене. После тога сам их постројио за око 50 метара уназад, а двојицу мештана Ловаса под командом Аце из одреда „Душан Силни“, су разминиравали минско поље. Након тога повређене смо извукли, а мештане који су остали здрави и вратили смо у село, током целе акције, ниједан мештанин није физички злостављан, даље у пасусу 4. Као командир чете нисам био свестан да сам чинио постројавање мештана и исте довео у могућност да погину, већ сам хтео да заштитим своје војнике да то подручје

прво прођу ти мештани, па ако наиђу на мину да стану, а ми да то покушамо разминирати. Даље у пасусу 5 – да није дошло до активирања мине од стране мештана села Ловас, који је то мени намерно урадио, не би дошло ни до погибије ових осталих који су погинули од те активираних мине. Моји не би отаварали ватру, даље у пасусу 6 – свестан сам своје одговорности за погибију 17 мештана јер сам у наведеним околностима требао консултовати вишу команду о наређењу команданта одреда, да тај задатак извршим на описани начин, али сам задатак прихватио јер су то прихватили моји командири водова и војници“.

Па да видимо шта то тврди окривљени Влајковић у својој цитираној изјави коју је дао одмах после предметног догађаја. Да, ја сам свесно, да ја сам, да је са својом четом дошао у Ловас 17.10.1991. године у послеподневним часовима, да ју је сместио у основну школу, да га је увече заједно са командирима водова позвао његов командир, окривљени Перић и да му је наредио да са тридесетак најбољих војника из чете изврши претрес реона винограда, да је он наредио својим командирима водова да изаберу из својих.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте при крају, Косијер? Колико још страна?

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Нема пуно, још 20.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мало пре сте били на 25 па сте прескакали.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Нисам прескакао, вратио сам, јер мора бити повезано.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Молим?

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Рекох, нисам прескакао, морао сам да се држим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, наставите.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Сада сте ме, да су са њима у школи били смештени десетак добровољаца из Ваљева, то су били војници који су обезбеђивали окривљеног потпуковника Димитријевића, да су им они рекли да на тај терен до тада нико није ишао и да је то подручје вероватно минирано. Под 5 – да су ујутру 18.10.1991. године код њега дошли командири водова и рекли му да они и тридесет пробраних храбрих Ваљеваца неће да иду на извршавање задатка, јер је терен миниран. Да је он одмах о томе обавестио команданта окривљенога Перића и да је заједно са командирима својих водова отишао код њега да га је обавестио да пробрани Ваљевчани неће да иду на претрес винограда и тражио је инжењерце да разминирају тај простор, да му је окривљени Перић рекао да они нису команданти дивизије, већ командири чете и водова. Под 7 – да му је окривљени Перић рекао да он иде у затвор и да га тамо чека са четом у 9 часова и 10 минута ради поласка на задатак. Под 8 – да су они после тог договора са својим командирима водова да построје чету и да траже од

окривљенога Перића да се он лично обрати војницима и да је он то и урадио и да им говори да треба разбити фаму да су Ваљевчани лоши борци, да нису овде дошли да есде, већ да извршавају задатке. Под 9 – да је командир Другог оделења другог вода рекао Перићу да нису проблем усташе, већ минска поља и мештани које треба да воде са собом и питао га је шта да раде уколико они залегну, неће да буду њихов штит или почну да беже или да се бацају на mine и да му је он одговорио да их треба ликвидирати и да је после овог његовог одговора војска пристала да иде на извршење задатка.

Ја се извињавам што сам овако мало дуже, али ситуација је таква. Под 10 – да је после тога са четом до отишао до задруге, да је по доласку водича Милана Рендулића и Кресојевић Илије узео 40 до 50 мештана из земљорадничке задруге, из затвора. Подсетићу суд на изјаву курира окривљенога Перића Грујичић Зорана, везано за овај, за ово преузимање мештана из затвора и да их је затим у строју формације повео на задатак заједно са његовом четом. Да је по доласку на прилаз винограда у консултацији са водичима о месту и проласку према виноградима, одлучио да поведе војнике преко ливаде, мисли на поље са детелином за које је знао да је минирано, јер друге ливаде није било. Да је он по доношењу претходне одлуке постројио мештане на растојање од један метар и да им је он наредио да гледају да ли има мина и да могу и да ноге вуку по земљи. Овде под 12 морам да укажем на неке околности које су у доказном поступку и у изјавама мештана и његових војника, несумњиво утврђене. Да он није само постројио мештане, већ и нас шест и осталих тридесетак војника, из друге врсте и да је он заједно са војницима из своје чете и војницима из обезбеђења окривљенога Димитријевића приликом првог пролаза у правцу винограда остао на асфалтном путу. Да нас је све вратио када смо били достигли линију поља са кукурузом на полазним положајима и да нас је поново постројио, али сада фронтално у врсту, окренути лево са правцем према виноградима за 90 степени, у правцу „Борово“ погона и да нам је он наредио да покрет према „Борово“ погону кроз поље са детелином за које је знао да је минирано, јер му је наређено да поље са детелином због тога обиђе и да га не разминирава.

Подсетићу Вас на оно што он претходно тврди, да је одлучио да са својим војницима крене преко ливаде, поља са детелином у правцу воћњака и даље према винограду, а указујем Вам да је он знао да је поље са детелином испред „Борова“ погона минирано и да му је наређено да га обиђе, па је стога та његова одлука фактички одлука да са мештаима и нама војницима из ТО Ловас направи пролаз кроз минско поље према воћњаку, а да затим са својим војницима прође њиме у правцу воћњака и даље према виноградима. То уосталом потврђује и изјава окривљеног Перића противдиверзантски одред Ваљево утврђеном чињеницом да је он са војницима своје чете из обезбеђења окривљеног потпуковника Димитријевића остао при првом пролазу на асфалтном путу, а када смо ми мештани кренули у други пролаз, посакривали су своја јуначка леђа у канал пред асфалтног пута.

Да је са мештанима и нама војницима из јединице ТО Ловас прочешљао ливаду и да је један мештанин при крају ливаде викнуо „мина“,

да му је он наредио да стане и да ништа не пита и да је он са двојицом својих војника мисли своје чете, кренуо да види где је мина, а да се затим један мештанин из строја бацио на мину и активирао је, да је он од експлозије одбачен уназад право у канал, из кога је изашао тек пошто сам ја извукавши се из минског поља, дошао до окривљеног Саше Стојановића, који се пре мене извукао из њега и дошао на то место.

Да је један мештанин наводно покушао да бежи и да су га убили његови војници из канала у коме су били залегли са више рафала, што није утврђено у доказном поступку, јер нема рањених од пушчаних зрна, а морало је бити да се пуцало у месо.

Да је се он подигао из канала у коме је био, пошто је ватра престала од његових војника и да је на лицу места остало 17 мртвих мештана, а да је наводно од његових војника било три рањена, што је тачно, не војника из његове чете или обезбеђења потпуковника Димитријевића, већ један од нас и још нека два, којим је заједно са мештанима правио пролаз кроз минско поље како би он са својим Ваљевчанима прошао кроз минско поље у правцу воћњака и даље према виноградима.

Ја сада његову тврдњу у погледу броја погинулих нећу оспоравати, јер ћу је оспорити када будем оспоравао овакву исту тврдњу тужиоца.

Да је наредио болничару да укаже помоћ повређенима, да је наредио мештанима да устану у минском пољу и да извуку повређене, да је мештане који нису били рањени, а који су се извукли постројио за око 50 метара уназад, да је неки „Ацо“ из „Душана Силног“ са двојицом мештана разминиравао минско поље и да су након тога извукли повређене, а да је неповређене мештане вратио у село. Да током акције ниједан мештанин није физички злостављан, покојни Бошко Бођанац кога не спомиње је, додуше, само убијен од припадника обезбеђења потпуковника Димитријевића са његовим благословом и он овим својим тврдњама покушава да прикрије његово убиство, али и све друго што се догодило приликом предметног догађаја и зато у овој својој изјави то убиство уопште не спомиње, јер је знао да би морао да то озбиљно објасни.

Под 22 – да он као командир чете није био свестан да је постројавање мештана довело, да је постројавање мештана довео у могућност да погину, да је он то урадио ради заштите својих војника јер је хтео да то подручје прво прођу ти мештани, а ја бих додао и ми војници из Ловаса, па ако наиђу на мину да он са својим Ваљевчанима покуша да их разминира, што јасно говори да он не само што је прекорачио наређење окривљенога Перића, да обиђе минирано поље и да не покушава да га разминира, већ је смишљено ишао на то да га не разминира нашим главама како би прошао према воћњаку и даље према винограду.

Под 23 – да је мештанин који се бацио на мину био намерно пакостан и злобан према њему и да је због те пакости дошао до погибије свих осталих односно да су његови војници када су видели колико је погинулих мештана, колико је погинули мештани, пакостан и злобан према њиховом командиру,

Одмах по активирању mine отворили ватру за из својих аутоматских пушака и по мештанима и по нама војницима јединице ТО Ловас.

Под 24 – да је он свестан своје одговорности за погибију 17 мештана и да је тај задатак прихватио зато што су га прихватили његови командири водова и војници. Овим што тврди окривљени Влајковић, оспоравам у целини, све су свесно смишљене погрешне тужбене тврдње и измишљотине тужиоца и све друге његове измишљотине које се односе на ове околности или имају чињеничну везу са тим околностима на које указује у његовој изјави.

Под ц) – као што сам већ претходно изнео, ја сматрам да је и оптужба против окривљенога Радисава Јосиповића неоснована из разлога на које сам указао да је он у предметном догађају учествовао као заменик командира чете не наводећи при томе ниједну једину његову радњу као основану оптужбе. Но, како је обухваћен оптужбом под III у прилог својих претходних тврдњи и одбране цитираћу Вам део изјаве коју је дао неспорно после предметног догађаја 20.10.1991. године у којој тврди, цитирам: „Моја јединица је стигла у село Ловас у поподневним сатима 1991. године са задатком да поседне место и да обезбеди тај рејон од дејстава снага МУП и зенги“ и даље у пасусу 4. „Наведеног дана око 20 часова командир одреда ТО Ваљево капетан прве класе Дарко Перић позвао нас је све командире водове и издао нам задатак да у току сутрашњег дана треба да прочистимо подручје винограда које се налази на излазу из села Ловас према селу Товарник. Поред мене на састанку су присуствовали Влајковић Радован, Стојковић Живан, Плавшић Мирослав. На састанку командант одреда нам је рекао да ћемо добити водиче из села, припаднике територијалне одбране који ће нас водити до места на ком се треба спровести акција“. Даље у пасусу 5 . „Такође нам је рекао да у селу у дворишту месне економије има притворених око 50 мештана Хрвата који ће ићи испред нас и служиће као заштита у случају да нас нападну припадници МУП или Збора народне гарде за које се претпостављало да тамо имају своје склониште. У случају да на нас буде отворена ватра, они су требали да нам служе као заштита. Даље у пасусу 6 – у току вечери смо сазнали преко припадника других јединица у селу да је тај терен миниран. По првобитном задатку који је издат у току вечери 17.10., ја сам требао да останем у селу са остатком јединице која није ишла на задатак. Даље, на јутарњем састанку смо обавестили команданта одреда након разговора са својим људима да за тај задатак нема добровољаца. Након одржаног састанка цела чета је кренула према месту где су, ово сам скратио мало, на крају, након одржаног састанка цела чета је кренула према месту где су се налазили заробљени мештани и ту присуствујемо невидљивим сценама, даље пасус 4 – после двадесетак минута, моја јединица је изашла одатле, претходно нико од њих није реаговао, а за нама су извели око четрдесет-педесет тих мештана који су у колони ишли ка излазу према селу Товарник. По стицању на место где је, где би требало да се акција изведе, постројили су у линију на растојању од један метар и формирали смо, кренули према винограду даље у пасусу 5 – када су дошли до прве линије мина сви, до прве линије мина, сви су стали, неко је из групе мештана викнуо. Командир чете је наредио да стане и са још двојицом војника кренуо ка њима. Када је пришао до њих на око

шет, шест метара, један из групе мештана села Ловас, Краљевић Иван, бацио се на мину и она се активирала. Још један из групе мештана потрчао је и након пет, шест корака пао покошен ватром, даље у пасусу б.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Завршите то, привоите крају. По ЗКП имам овлашћење да Вам ограничим завршну реч, када се понављате, када. Ја Вас молим сконцентришите се на битно и привоите крају.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Госпођо председавајућа, ја бих молио мало за стрпљење, јер ја сам четири године овде слушао о нама неистине и лажи и дошло је време да ес каже у циљу утврђивања истине.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Наставите, привоите крају Вашу завршну реч, да Вас не би прекидала када Вам је нешто најбитније.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: У циљу истине и правде да се дође до коначнога решења.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте, привоите крају ту Вашу завршну реч, зато што.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Сад сте ме омели.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Прочитајте из тога оно што је најбитније, а остало можете да приложите у писменој форми, па ће суд да прочита.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Кажите ми само шта овде није битно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Косијер, наставите.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Ево, ово што је, хајде да скратим. Не могу како да скратим када ми је све ветано.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Приложите онда суду у писменој форми, имате још пола сата да завршите то што имате.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Госпођо председавајућа, у Нинбергу је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немате шта да се са мном расправљате и да причате Нинберг, као што сте се сведоцима представљали као, знате како сте се сведоцима представљали.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Знам, али хоћу да Вам кажем само једну ствар.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добили сте време, завршавајте завршну реч, нема полемике са мном, ово је завршна реч, причајте оно што је битно за Вас.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Немате право да ме прекидате у завршној речи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нећу да Вас прекидам, али завршавајте, имате до 6 часова време да приведете крају завршну реч.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Госпођо председавајућа, у завршној речи нико није нигде ни на једном процесу ограничаван.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: По Закону постоји могућност ограничења, изволите, пошто сте се понављали до сада пет пута понављате неке главе кроз минско поље, завршавајте то.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Ево хајде, ја нећу да указујем суду даље на поједначне тврдње из изјава окривљених Јосиповића, јер ове његове цитате потврђује тврдња и окривљеног Перића и окривљеног Влајковића и моје тврдње којима оспоравам, све су смишљене неистине тужбене тврдње и измишљотине тужкоца против нас четворице.

Под 4 – оно што тужилац тврди везано за окривљенога Стојановића, Сашу Стојановића је ван сваке памети. Колико је овде његова измишљотина, све су смишљена неистина, неистинита тврдња, нечовечна, види се из чињенице да он њоме безкурпулозно искривљује један несебичан храбар акт окривљенога Стојановића, који је дубоко погођен несрећом и страдањем мештана и нас војника из јединице ТО Ловас у пољу са детелином. Ушао је дубоко у минирано поље, које се налазило између „Борово“ погона и поља са детелином, одакле је саветима, пазите, саветима помагао мештанима да направе пролаз кроз минско поље како би изашли из њега, а не да га разминуравају. После ове његове тврдње просто ме чуди како је пропустио да и моје трчање према Ловасу, да тражим превозно средство да превеземо рањенике, рањене мештане у болницу, од места на асфалтном путу где сам се сусрео са окривљеним Стојановићем, по нашем изласку из минског поља и после нашег договора тако да помогнемо мештанима искористи неком својом измишљотином, у прилог да сам тим чином ја са окривљеним Стојановићем из истог тог разлога заједно са њим учествовао у реализацији другог задатка који смо наводно добили од неидентификованог налогодавца. Мислим да је могао бар да измисли да сам трчао у Ловас по камион како би натоварили и превезли mine које се поваде из минског поља. Зашто да не, код њега је све могуће.

Ово је његов озбиљан пропуст у измени чињеничног стања и мислим да му је суд у овом случају требао вратити ову измену, да је уреди. Није окривљени Стојановић разминуравао поље са детелином, већ су мештани по његовим саветима правили пролаз кроз њега, како би безбедно изашли из њега ба асфалтни пут и да је то тачно, указујем Вам да поље са детелином није било разминурано тог дана, већ 20. или 23.10.1991. године када су из њега извађена тела погинулих у том догађају. Није Стојановић давао, није Стојановић давао савете мештанима са асфалтног пута, већ са минираног пута поред „Борово“ погона у кога је ушао дубоко и удаљен десетак метара од оних, од њих, јер сам га ја на њему видео када сам се са Воркапићем и

камионом вратио до места на асфалтном путу, наспрам места где је експлодирала прва потезна мина у пољу са детелином. Није Стојановић био на безбедној удаљености од мештана, јер је и он сам био угрожен, да је експлодирала нека потезна мина, не може се очекивати од окривљенога Стојановића да и сам поново уђе у минско поље и поље у детелини које је било минирано нагазним минама, из кога је тек изашао. Како то приказује тужилац овом измишљотином, јер смо сви ми који смо били у минском пољу, били препуштени сами себи, зато што се окривљени Влајковић уплашио од страха, па се није могао подићи из канала у којем је био.

Излазили смо из њега како је ко могао и путем којим је могао по сопственој процени, а ја сам путем на који сам указао у одбрани неки су изашли раније, неки су излазили читаво време. Нисмо ми имали никако други задатак осим да са противдиверзантском четом противдиверзантског одреда ТО Ваљево као искуснији војници учествујемо у претресу рејона винограда. Једноставно смо се затекли у том догађају у ситуацији и на месту по наређењу окривљеног Влајковића који нас је без икаквог размишљања и свести поред осталог, гурнуо у минско поље заједно са мештанима довео у ситуацију у којој смо били, да заједно са њима будемо штит јуначинама из Ваљева, заштита од минских поља и да заједно са њима, њиховим и нашим главама правимо пролаз.

Ви сте мени дали још колико времена, још пола сата?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имате још 24 минута.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Хоћете да прекинем да Вам доставим у писаној форми даље?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не морате да прекинете, завршите шта имате, а ово можете да приложите.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Молим, нисам Вас разумео, ја нисам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Завршите то што имате, а ово можете да приложите суду, то што сте спремили куцану завршну реч.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Свакако ћу је приложити, онда да завршим ово. У оптужници од 28.11.2007. године тужилац тврди да је без убијенога Бошка Бођанца погинуло 20 цивила и то, да их сада не набрајам, у измењеном чињеничном стању од 28.12.2011. године он тврди да Лука Балић и Никола Бадањак нису погинули у предметном догађају и овом тврдњом признаје да су ове чињенице у оптужници од 28.11.2007. године неистините, да он нема релативног доказа о броју погинулих, стављајући под озбиљну сумњу обе своје тврдње и све доказе на којима их заснива, јер је изменом оспорио све доказе на којима је заснована обе тврдње, стављајући их под озбиљну сумњу. Наравно да он и у погледу броја рањених износи изменом чињеничног стања и оптужницом непотпуну тврдњу да је у предметном догађају рањено 12 мештана, зато што је у доказном поступку утврђено да их је рањено 15, да је један рањеник умро

током транспорта према болници, да смо једног рањеног, на његов захтев, Воркапић и ја пустили да иде код своје родбине коју је имао у Шиду, да смо Воркапић и ја предали доктору Слободану Качару тринаест рањених мештана по повратку из Шида.

Тужилац је и списак погинулих ставио под озбиљну сумњу, тврдећи да претходно два наведена мештана нису погинула у том догађају, а посебно што су изјавама сведока из Ријеке и доктора Слободана Качара и мојих тврдњи којим сам избројао шест, седам мртвих у минском пољу по извлачењу рањеника у целини, стављен под озбиљну сумњу све његове тврдње. У погледу броја погинулих и рањених у погледу који погинуо, рањен у том догађају, он својим изменом ставио је све доказе везане за претходно под озбиљну сумњу. Нису погинули рањени били, то се морало истинито и релативно утврдити у доказном поступку јер Ви нама не судите за крађу, за крађу и утају коју су, кокошака које су долутале код нас, судите нам за убиство, сада не знам да ли 22 или 21, 19, 18, а можда за девет мртвих, колико је стварно погинуло у том догађају заједно са убијеним Бошком Бођанцем јер је некако тужилац од превелике жеље да нама стави на терет, подвалио кривицу и одговорност, на њега заборавио.

Посебно желим да се осврнем на неке наводе тужиоца у завршној речи где тврди да су спорна питања у овој кривичној ствари, цитирам, под 1) - #да ли су оптужени Радован Влајковић и Радисав Јосиповић одбили наређење оптуженог Перића да воде погинуле, да воде припаднике своје чете у претрес терена са затвореним мештанима Ловаса.“ Ово није спорно питање, неспорно је утврђено да је Влајковић, да Влајковић никада није одбио наређење свог команданта, окривљеног Перића, да су окривљени Јосиповић и остала двојица командира водили водова одбили да изврше наређење о претресу рејона винограда и да су прихватили да учествују у извршењу наређења, тек пошто је окривљени Перић наредио окривљеном Влајковићу да са собом воде цивиле као штит од непријатељске ватре. Под 2) – ко је командовао наведеном оружаном пратњом? Ни ово није спорно, командовао је онај који је добио наређење да извршава претрес реона винограда а то је окривљени Влајковић, не окривљени Јосиповић, а ни нас четворица окривљених. Да ли је долазило до измене начина кретања у колони пре доласка до минског поља? Ни ово није спорно питање, јер то оспорава здрава људска памет и стројева Правила Југословенске народне армије из којих се јасно види да се ова стројева радња војне јединице покретом не може извршити без заустављања формације утврђено је да се формацијом није зауставила, да се формација није зауставила док није стигла на део асфалтног пута наспрам десног дела поља са детелином. Овде је спорно питање, да ли тужилац овим измишљотинама подваљује кривицу и одговорност окривљеног Влајковића због повреде одредбе члана 28. Четврте женевске конвенције или не. Ко је наредио скретање колоне са главног пута у поље са детелином? Ово није спорно питање, наредио је онај који је командовао формацијом, јер други нико није могао а то је доказано, доказује здрава људска памет, тврдња тужиоца да смо нас шесторица издали то наређење је ван сваке памети, јер ниједан од нас шесторице није имао контакта са њим током предметног догађаја, свако осим оног контакта који смо имали Стојановић и ја на асфалтном путу после експлозије мина и

његовог изласка из канала у коме сам сакрио своје, када смо се договорили како да помогнемо рањеним мештанима. Пре тога, Влајковић је имао једини контакт са двојицом водича. Тада се са њима консултовао како да прође до винограда на шта сам већ указао претходно у завршној речи.

Да ли су се вођени цивили првобитно кретали по ширини, а потом по дужини поља детелине? Ни ово питање није спорно, што доказује здрава људска памет. Да ли су припадници оружане пратње поступили по наређењу, по наредби неидентификованог налогодаваца, да се цивили искористе и за разминиравање наведеног поља детелине. Ни ово питање није спорно, није постојао никакав неидентификовани налогодавац, да се разминира поље са детелином, јер није постојало никакво наређење да се разминира поље са детелином. Јер нема ниједан једини доказ на који се тужилац позива, да је он постојао, а ни доказ за који би доказивао постојање наведених, наведене наредбе, што тврди и сам ту тужилац својом слободоумном, свесно смишљеном неистином и измишљотином, тврдећи да је он из неидентификованог оружаног састава формације и да ова његова измишљотина произилази из околности што је могуће да је она постојала, јер је само тако могу тужбене оправдати његове измишљотине против нас четворице окривљених. Оно је спорно за нас указати жртве.

Ко је наредио наставак разминиравања након акције, након експлозије мина и. Ни ово питање није спорно, јер нико није наредио разминиравање поља са детелином после експлозије две потезне и једне нагазне мине, јер ниједна мина после треће експлодиране нагазне мине, није експлодирала. Стојановић је помагао мештанима да направе пролаз кроз његов, који су дубоко ушли из страха и насталог хаоса за време пуцања јуначина из Ваљева. И они нису могли из њега безбедно да изађу, а да се претходно не направи пролаз кроз њега према асфалтном путу. Даље, за време док је Стојановић помагао мештанима, да направе пролаз, нико није страдао од мештана јер није експлодирала ниједна једина мина, а поготову већина како то овде тврди својом измишљотином тужилац, ово питање је спорно једино за нас окривљене из другог разлога, на то ћу указати наредно.

Под 8) – и на крају субјективни однос оптужених према предузетим радњама и наступелим последицама, односно да ли и ко осећа одговорност, односно кривицу за предузете радње и наступајуће последице. Ни ово није спорно питање за нас окривљене, јер смо и сами били жртве у предметном догађају због подвале којима је нас војнике из јединице ТО Ловас окривљени Влајковић гурнуо у минско поље у договору и по наређењу окривљенога Перића. Наравно да ми политички окривљени нисмо „оперисани“ од свести и морала и етичких принципа, као неки који се налазе у овој судници. Наравно да смо били дубоко погођени страдањем мештана и нас војника из јединице ТО Ловас и то само и то смо показали током самог предметног догађаја, тиме што смо одмах по нашем изласку из минског поља предузели све што смо могли како би мештани били извучени безбедно из њега и како би рањене мештане одвели у болницу да се медицински збрину.

Показали смо то ја, Драган Бачић и још два војника из такозваног наводно „Душана Силног“ јединице ТО Ловас када смо по наређењу мог командира Борислава Михајловића током целе ноћи између 18. и 19. држали стражу испред куће Слободана Качара и чували Слободана Качара, чували рањенике, рањене цивиле, рањенике од напада и покушаја да их неко угрози, неки од мештана или војника пуцајући по кући у нашем, у нашем правцу током целе ноћи. Показали су то и окривљени Љубан Деветак и мој командир Борислав Михајловић са још два мештанина који су дошли у току ноћи, обишли рањене мештане, рекавши нам после тога да морамо да сачувамо рањенике по сваку цену.

Стварна спорна питања у овој кривичној ствари су ко је нама шесторици, тј. четворици окривљених издао наређење да смо претпочињени за извршење наређења претреса рејона винограда команди противдиверзантског одреда ТО Ваљево, односно окривљеног Влајковића, мој командир Борислав Михајловић коме је о нашем претпочињавању нас окривљених и наређење издао потпуковник Димитријевић или окривљени.

Да ли смо ми окривљени водили мештане као штит од ватреног дејства непријатеља, а ја сам претходно указао што потврђује и здрава људска памет, јер је, јер њих само могу да воде, може да води онај коме је наређено да их поведе као штит и ради заштите од минских поља, а то је био окривљени Влајковић, а као што добро знате, то је утврђено у доказном поступку, тужилац за своје измишљотине којима то оспорава, нема никаквог доказа, осим чињенице да смо били у саставу формације којом је он командовао, да као искусни добровољци помогнемо у чишћењу рејона винограда.

Да ли смо нас четворица окривљених престојили формацију тако да је пред долазак наспрам рејона винограда, формација била престојена како то тврди тужилац са својим измишљотинама или је можда то урадио онај ко је командовао формацијом. А на питање да ли смо и да ли је он ја сам претходно указао што потврђује и здрава људска памет и сама околност, да за такво престојавање није постојао оправдање јер нисмо били у визуелном контакту са рејоном виноград, па стога није ни постојала опасност од ватре, од непријатељске ватре. Да ли се нама окривљенима, да ли је нама окривљенима неидентификовани налогодавац из непознатог оружаног састава наредио да са мештанима разминирамо поље са детелином и да ли је окривљени Влајковић само пристао да у томе учествује са својом јединицом, а везано са тим, да ли је постојало било какво садејство на које тужилац својим измишљотинама указује, покушавајући да нам подели кривицу и одговорност и да тако изигра одредбе чл.430. предметног Кривичног закона, са претходног Кривичног закона СРЈ, а на та питања ја сам претходно указао, што потврђују изведени докази у доказном поступку. Сама чињеница на коју указујем претходно везано за спорна питања тужиоца и неспорна чињеница да тужилац нема за ову своју измишљотину доказе из којих би се бар дало мало наслутити.

Да ли смо ми окривљени наредили да мештани ми војници из јединице ТО Ловаса скренемо у минско поље са детелином, да ли смо формирали две

врсте од нас и мештана и наредили свима нама да се крећемо, наређивали Влајковићу да са својом четом и придодатим војницима из обезбеђења окривљеног Димитријевића приликом првог пролаза остану на асфалтном путу, а приликом другог пролаза да се сакрију у канал поред асфалтног пута а да по нама својим, свима који смо били у минском пољу пуцају када је експлодирала прва мина. Ја сам на то питање претходно одговорио у својој завршној речи, што потврђује и здрава памет, али и изведени докази у доказном поступку. А тужилац нема доказе за своје измишљотине које моје тврдње оспорава.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Још два минута имате, приводите крају, јер ту реченицу понављате већ шести пут, приводите крају.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: С обзиром да судско веће нема стрпљења да ме саслуша до краја и да ми дозволи да изнесем своју завршну реч, ја ћу прекинути излагање своје завршне речи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Били сте ограничени, понављати се не можете, то писмено приложите.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Госпођо председавајућа, ово је незапамћено да се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Косијер, Ви који сте се сведоцима представљали као Анте Павелић, нон-стоп правили скечеве у овој судници. Одузимам Вам реч, завршили смо.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Хвала лепо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Остали сте доследни Вашем понашању у овој судници од почетка до краја, ја сам Вам добро рекла да ће све то једног дана веће ценити. Господине Николајидис, колика Вам је завршна реч, хоћемо ли да почињемо данас или сутра?

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Ја бих сутра.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Молила бих Вас да ми толеришете пола сата – 45 минута ујутру кашњења и да ми дозволите улаз.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само мало, сачекајте.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Главни претрес **СЕ ПРЕКИДА** у 18,00 часова и биће настављен дана:

18. маја 2012. године,

са почетком у 09 часова и 30 минута, судница 4.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сутра је преподне у судници овој.

Довршено.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА